

Datum: 2019-02-22
Handläggare: Marie Bake
Direktnr:
Diariennr: 2018.408 VÄN

Vård- och omsorgsnämnden

Attendo LSS utmanar Alingsås kommun avseende drift av verksamheter enligt LSS

Ärendebeskrivning

Genom beslut i Kommunfullmäktige införde Alingsås kommun 24 november 2010 § 191 utmaningsrätt från och med 1 april 2011. I Alingsås innebär utmaningsrätt en möjlighet att föra fram synpunkter till kommunen om att verksamhet som bedrivs av kommunen skulle kunna utföras av utmanaren. Kommunen prövar då om annan utförare är möjlig och lämplig. Kommunen besvarar inkomna utmaningar genom att antingen avböja utmaningen eller hänvisa till kommande upphandling.

I anslutning till Kommunfullmäktiges beslut gjordes ändringar i konkurrenspolicyn och kommunstyrelsen beslutade 7 mars 2011 § 58 om "Tillämpningsföreskrifter till konkurrenspolicy om hantering av utmaning i Alingsås kommun". Enligt beslut i Kommunstyrelsen 26 november 2012 § 193 gällande revidering av tillämpningsföreskrifterna, fattar Kommunstyrelsen beslut om utmaningar, efter inhämtande av underlag från berörd nämnd, i detta fall vård- och omsorgsnämnden. Berörda nämnder har när de lämnar underlag en möjlighet, men ingen skyldighet, att förorda om utmaningen ska antas eller avslås.

Den 17 maj 2017 inkom Attendo LSS AB med en utmaning till Alingsås kommun gällande tre boenden med särskild service enligt LSS § 9.9 och en daglig verksamhet enligt LSS § 9.10 med motsvarande eller bättre kvalitet som idag men till en lägre kostnad för Alingsås kommun. Attendo LSS AB driver sedan tidigare LSS verksamheter i Sverige, både på entreprenad och i egen regi. Den 22:a november 2018 träffades företrädare från Attendo LSS AB och tjänstemän från Alingsås kommun för en dialog kring utmaningen.

I beredningen av ärendet har förvaltningen beaktat Kommunfullmäktiges uppdrag till vård- och omsorgsnämnden i flerårsstrategin för 2019-2021 (§ 219 2018.186) om att fortsätta utveckla valfrihetsmodeller inom ramen för Lagen om valfrihetssystemet, LOV.

Förvaltningens yttrande

I Alingsås drivs idag samtliga bostäder med särskild service och all daglig verksamhet enligt LSS i kommunal regi.

Det finns idag 132 brukare med boende enligt LSS i Alingsås kommun, nio boenden kategoriseras som *gruppbostäder med sammanlagt* 52 brukare. Sex boenden kategoriseras som *servicebostäder* med sammanlagt 70 brukare. Därtill finns cirka 10 brukare med LSS-beslut som bor på boenden enligt SoL (psykiatri) utifrån att dessa boenden bäst ombesörjer det stöd personerna behöver.

Inom Daglig verksamhet finns i Alingsås 6 verksamheter, med sammanlagt 202 brukare.

Som underlag inför beslut har förvaltningen gjort en omvärldsanalys av antalet kommuner som tillämpar lagen om upphandling, LOU, respektive lagen om valfrihet, LOV, gällande bostäder med särskild service och daglig verksamhet enligt LSS 9.9 § och 9.10 §.

Bostad med särskild service:

Enligt Upphandlingsmyndighetens Valfrihetswebb, valfrihetswebben.se, tillämpar sex kommuner Lagen om valfrihet, LOV, gällande bostad med särskild service enligt LSS. Dessa kommuner är Gävle, Nacka, Sollentuna, Solna, Stockholm och Täby. Därtill tillämpar cirka 80 kommuner lagen om offentlig upphandling, LOU, gällande bostad med särskild service enligt LSS, enligt Socialstyrelsens Enhetsundersökning 2018. Dessa kommuner är geografiskt spridda i landet men inkluderar i GR-området, Göteborgs kommun, Härryda kommun, Ale kommun och Lerum kommun.

I Kolada, Kommun- och landstingsdatabasen, finns möjlighet att titta särskilt på kommuner som strukturellt liknar Alingsås kommun avseende LSS. Av de sju kommuner med en liknande LSS-struktur som Alingsås, har ingen infört LOV inom bostad med särskild service enligt LSS 9.9 §, medan fem av de kommuner som liknar Alingsås kommun avseende LSS har upphandlat LSS-boende enligt LOU, Vallentuna, Västervik, Ljungby, Skövde och Köping.

Daglig verksamhet:

Enligt Upphandlingsmyndighetens Valfrihetswebb, valfrihetswebben.se, tillämpar 30 kommuner Lagen om valfrihet, LOV, gällande daglig verksamhet enligt LSS. Dessa kommuner är geografiskt spridda i landet men inkluderar flera kommuner i Stockholmsområdet och i Skåne. I geografiskt närområde till Alingsås tillämpar Borås Stad, Göteborgs kommun och Ulricehamns kommun LOV inom daglig verksamhet enligt LSS. Därtill tillämpar cirka 40 kommuner lagen om offentlig upphandling, LOU, gällande daglig verksamhet enligt LSS enligt Socialstyrelsens Enhetsundersökning 2018. Kommunerna är geografiskt spridda i landet men inkluderar i geografiskt närområde till Alingsås, Lerum kommun, Lilla Edet kommun, Mark kommun och Mölndal kommun.

Av de sju kommuner som enligt Kolada liknar Alingsås kommun avseende LSS-struktur, har Vallentuna och Västerviks kommuner infört LOV i daglig verksamhet enligt LSS. Två kommuner, Mark kommun och Köping kommun, har infört LOU i daglig verksamhet enligt LSS.

Kvalitet:

Andel positiva svar 2018	Inflytande		Trygghet		Trivsel	
	Alingsås	Riket	Alingsås	Riket	Alingsås	Riket
Daglig verksamhet LSS	87%	74%	69%	72%	89%	83%
Gruppbostad LSS	78%	75%	63%	63%	90%	81%
Servicebostad LSS	82%	82%	72%	63%	75%	76%

Inom Funktionsstöd genomfördes under 2018 SKL:s brukarundersökning. Resultaten visar överlag på en god kvalitet i Alingsås kommun i jämförelse med medelvärdet för riket.

Ekonomisk bedömning

Kolada tar utifrån kommunernas statistikinlämning och räkenskapssammandrag fram statistik över kostnad per brukare i både bostad med särskild service och i daglig verksamhet enligt LSS. Tabellen nedan visar kostnad per brukare i Alingsås för 2016 och 2017, samt motsvarande siffra för riket.

	Bostad med särskild service		Daglig verksamhet	
	2016	2017	2016	2017
Alingsås kommun	587 088	569 910	171 483	181 086
Alla kommuner (ovägt medel)	937 302	969 665	191 375	196 233

Alingsås kommun var både 2016 och 2017 bland de tio kommuner i landet med lägst kostnad per brukare för bostad med särskild service enligt LSS. Även inom daglig verksamhet uppvisar Alingsås låga kostnader per brukare.

Intern budget för ett genomsnittligt gruppboende i Alingsås med sex boendeplatser är inklusive intäkter, lokalkostnader, förbrukningsmaterial, livsmedel och personal (6,0 årsarbetare boendepersonal, 0,25 metodhandledare, 0,25 enhetschef och 0,10 administrativt stöd) cirka 670 tkr per boendeplats och år.

Under 2019 pågår därtill ett arbete för att minska kostnaden för egenverksamheten genom personalbesparingar, stopp för externa konferenser och återhållsamhet vid inköp och utbildningar vilket avser resultera i att Alingsås kostnader per brukare inom LSS sannolikt kvarstår som väldigt låga i jämförelse till övriga riket.

Utifrån en kostnadsjämförelse ser inte nämnden att det är sannolikt att ett införande av LOV alternativt en upphandling enligt LOU skulle medföra minskade kostnader för boende eller daglig verksamhet enligt LSS. Vidare skulle om utmaningen bifalls ett omfattande arbete behöva påbörjas i nämnden, vilket nämnden behöver stöd med utifrån att nämndens administrativa resurser i nuläget är begränsade.

Förslag till beslut

Vård och omsorgsnämnden godkänner skrivning och hänvisar till Kommunstyrelsen att besluta om eventuell konkurrensutsättning.

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen